

Notariaadi kogemustest uue tsiviilõiguse rakendamisel

Anne Saaber, *Notarite Koja aseesinaine*

1. Eesti notari funktsioonid tehingute tõestamisel on arenenud koos tsiviilõiguse ja – käibe arenguga. Omavahel on võrreldamatu notari tegevus täna ja kümme aastat tagasi.
2. Kohustusliku notariaalse tõestamise vorminõude kaudu antav erapooletu nõustamine on üheks vormiks õiguslaste teadmiste levitamisel, kuna toob kvalifitseeritud juristi juurde ka inimesed, kellele õigusteenus eraldi teenusena kättesaadav ei oleks. Üldisem juriidiline informeeritus aitab kujundada ühiskonna õigusteadlikkust ning isikute ettekujutust kaasaegsete varaliste suhetega seotud õigustest ja kohustustest.
3. Erinevalt Lääne-Euroopa kolleegidest ei ole juristidel Eestis õiguse rakendamisel tekkinud probleemide lahendamisel kasutada arvestatavaid uurimusi, teoreetilist kirjandust ja kohtupraktikat. Seaduste rakendamisel tekkinud probleemid vajavad senisest kiiremaid lahendusi ning koostööd erinevate tsiviilõiguse rakendamise probleemidega kokkupuutuvate institutsioonide vahel. Laialdasem Mandri-Euroopa õigussüsteemil baseeruva õiguse teoreetiliste aluste ja kohtupraktika tundmine peale Eesti ühinemist Euroopa Liiduga võib õigusnõustajate valikul anda eelise teiste riikide juristidele.
4. Eesti ühiskonna ootused ja ettekujutus notarite kohustustest on sageli erinevad nende täitmise tegelikest võimalustest.
5. Oluline on jätkata nii tsiviilõiguse kui ka notarite poolt osutava teenuse arendamist. Lisaks õiguse arengule vajab positiivseid arenguid kõigi nõustamisega tegelevate juristide, sealhulgas notari poolt osutava teenuse arendamine. Notariaadi seisukohalt on oluline eelkõige:
 - notari teenuse kättesaadavuse parandamine suuremates linnades;
 - tänapäevaste infotehnoloogiliste võimaluste suurem kasutamine.